

יידישער

פעסטער ללאיד

צייטונג פֿיר

האנדעל, אינדוסטריע, געווערבע אונד יודישע געזאממט אינטערעסען.

Eigentümer und Redakteur: Julius Dessauer.

ערשיינט יעדעס מאנאט אונד דאגערסטאג אונד קאסטעס פֿיר אסטערדיך-אינגארן זאמסט צושטעלונג אינס הויז פֿערעמלאהריג 2... 2. האלבאָהריג 4... 4. פֿירס איסלאנד נאנציאהריג 9 נולדען א. וו. האלבאָהריג 4 50 קר. פֿערעמלא. 2 25 " " דא אינצעלנע נומער קאסטעס 10 קר. פֿיר בענומען פֿירן ווערען אויף פֿערלאנגען נראמט צוגעזענדע.

רעדאקטאָן פעסט קאָנינסאָסע נומ' 2 (כאָרן 6. אָרטישע הויז) וואָהין ברֿיע 6 אונד געלדזע נדונגען צו אַרעפֿירען וויר. א נאָנאָ צען (בעקאַנטמאַכונגען) אללע אַרס ווערען מיט 10 קר. מער ציילע בערעכענט. פֿאַן פֿראַנסעזיש אויף דען „יודישען פעסטער ללאיד“ לויט אָניער אַרעפֿעסט טענעקעטס קאַריעסאָן דענעקאַרעט אונד פֿאַסט אַנווייזונג יעדעס בעליע בינען מאַן.

Buda-Pest. (Nr. 17.)

פעסט, דאָנערסטאָג יוד ניסן תרל"ה.

Donnerstag 15. April 1875.

פּאָליטישע איבערויכט.

(ב ו ד א פ ע ס ט) אין דער קאָנפֿירענץ דער צור רעפֿעריננספֿאַרמירא געהאָרענע אַבעאָרד-קעטן לענט דער פֿינאַנצמיינסטער קאַלאַמאַן סעלל דען געוועזענשוואַרף אַבער דאָ בערג-ווערקס-שטייגער מיט דעם בעמערקען פֿאַר, דאַסס דערזעלבע קיינע איינטיילע שטייער געהאָונג, זאָנערן נור איינע קלאַרמאַכונג דעם ביזהערקען פֿערפֿאַהרענעם צום ציעלע האָבע דער קליב נאַחס דען אַנטראַן אים אַללגעמינגען אָן. היערויף וואָרדען דאָ געוועזענשוואַרף צור טאַנעסאַרדונג געבראַכט, וועלכע דאָ פֿערלאַנגען היינט דעם טערמינס פֿיר דאַס איינטיילענערטען דעם נאַטאַראַטסגעזענעס אונד דאָ וויין אונד פֿלייש פֿעצערהייטסשטייער צום אַנהאַלטע האַט מען אונד ווערען וועלכע דעם אַבערהיינע אַבער-מיטטעלט ווערדען.

דאַס אַסטעבלאַט פֿיבלישט דאָ ביז יעצט דער דען איינטיילענערטער פֿאַלצאָנינגען ע-ר גענענאָנגען פֿאַן קאַניבלען א א פ ע ט ליכען נאַטאַרען. דערען צאָהל 176 בעטראַגט.

אים פֿינאַנצמיינסטער ווערדען דאָ אַרבייט מען דער פֿינאַנצפֿערהאַלטונג פֿלייסונג פֿאַרטי געזעטעט, אונד ווירד דעמאַכט, דאָ אַרבייט בינג ווייטערער צעהן שטייעראַטער, אַנגעאַרדענט ווערדען. דעם ווירד איינע ערשטאַהונג פֿאַן ציפֿראַ 40,000 נולדען פֿעריכעטען.

בייאָדע אַס 14 ד. מ. אַבערהאַלטענען מיניס-טערראַהע בעטפֿאַרן פֿאַן זיך הויפֿטאַכליך אים דאָ אַרבייטסאַינשהיילונג, וועלכע דאָ יעצטענע סעסאָן דעם רייכטאַהעם בעטפֿאַרענע עם וואָרדע בעטלאָסען, דאָ מיטטען ויסטעפֿאַרלאַ-גען וויא דען שטייערענענענשוואַרף, דאָ פֿאַן פֿעאַרדונג, דען געוועזענשוואַרף אַבער דאָ פֿערהאַלטענע ניש א פ ע ט אונד דערזעלבען ביז צום נאַכטען רייכטאַטען צו פֿערלענען דאָ רעפֿעריננס ווירד און דעם איינמאַל פֿאַרגעלענען אַרבייטספֿאַרנאַטעס פֿעסטהאַלטען אונד ווירד דעם פֿאַר פֿינאַנצפֿערהאַלטען מאַלדן ווין.

אין דער לעצטענהאַלטענען זעצונג אים אַב געהאָרענע וויינע קאַם דאָ פֿערהאַלטונג דעם געוועזענשוואַרף אַבער פֿרייע אַרבייט אַרבייט אַרבייט אין יעדער רעליגיאָן פֿאַר עם וואָרדע בעטלאָסען, דאַס יעדע נומ' בענסענאַסענשאַט דאָ פֿאַרס אונד אַרס איהר דעם נאַטערהעסעטס אונד איהרער פֿיערטאַנע וועלכער פֿעסטשטעללען קאַנן פֿערינע, דאַסס דער נאַטערהעסעטס אַפֿענמלדן איז, דאַס צערהענענען אונד קאַנענערקענען וועלכע גענען דאָ אַפֿענע ליכע פֿאַרלאַ אונד גענען דאָ בעטשעהענען גע-ועטע פֿערישטאַטען, פֿערהאַלטען ווירד ענדלד קאַנן געטאַנד פֿערהאַלטענע ווערדען, דאָ רעפֿעריננס צערהענענען איינער איהרען געוועזענענאַסענע

שאַפט איינצהאַלטען אונד ווענען דערזעלבען איינע אַרבייט צו אַנטערהאַלטען קיין בעטאַטער, קיין סאַלדאַט קאַנן פֿערהאַלטענע ווערדען, איינער אַנ-דערן רעליגיאָנע צערעמאַנע אַנצוואָהנען. דאַס האָעע מיליטאַרקאַמאַנדאָ האַט וויא איסטער, אויך הייער דען פֿאַלדאַטען - עבענאַ דאָ דערקעטאַן דעם שטראַפֿהיינעם אַלרען שטראַפֿ-לינגען דאָ ערלויבנס ערמיילט, אַס ספֿאַפֿעסטע דאָ כשר-קאַט צו גענעסען אונד אָן דען ויסטוב-טאַנען דען אַפֿענטענעט אַפֿענטער איינטיילען צו קאַנען. - (דאָ רעדאַקטאָן.)

דער בודאַפֿעסטער אַפֿאַקאַטען פֿעראַין היעלט געסטערן איינע פֿערהאַלטונג אַב אין וועלכער דער בעריכט צור בעראַטונג דעם נייען שטראַפֿ-ועטענענשוואַרף, הויך דען איינטיילענע פֿאַר פֿעסאַרס דאַקאַר פֿיר צור קענענעם גע-נאַסען ווערדען עם וואָרדע אויך בעטלאָסען, היענען בעריכט דעם ויסטענענענער מיט דעם ער-זיכען צו איבערהיינען, דאַס ער דערזעלבען דעם אַבערהיינענענענע פֿאַרלענע עבענאַ ווירד דער בעריכט דען אַרבייטען אַנאַרשיען אַרדיאַקאַטען פֿעראַינען מיטגעהיילט ווערדען.

דאָ הייער אַנווערדען מיטגעהיילט דעם 50-ער קאַסטעס דעם לעהרעטאַנעס האָבען דעם אַנ-טערהיינענענענע איינטיילענע פֿאַר דען איינער געדאַקט, מיט וועלכעם זיך הייער פֿערהאַרט דעם געוועזענשוואַרף אַבער דאָ פֿערהאַלטונג דער פֿאַרקשיללעהרער אַנענאַטען האַט אונד גלייכצייטיג דען מיניסטער געבעטען דערזעלבע מאַנע דאַרף זאָרען, דאַסס אויך דער אַרמ טע-לע רע-רע דאָ וואָרלטהאַטען דיעווער איינטייל-טינג גענעסען מאַנע, דער מיניסטער דערקעט און זייער אַנטוואַרט דאָ האָפֿענען אים, דאַסס דאַס געווענען אים לויפֿע הייער וואָבע רעכענסקראַפֿ-טיג ערקלאַרט ווערדען ווירד אונד ציאר פֿיר יעדען לעהרער אַהנע איינמאַהע דער דען דעסבענע-ליכען פֿאַרשפֿאַטען געטאַנ אַכטלעכען ווירד.

וויא פֿאַן אים ווענעדע מעלדעט פֿערהעסען דאָ בעריכטערשטאַטער דער האַנדעלספֿאַליטיק הייער קאַבינעטע לאַנגע בעראַטהענען אונד מי-טענענענענע וואָבא דאָ אַטאַלענישע רעפֿע-רונג פֿאַללע גענענענענע דאָ ערקענענע אַב בען וויינען אַס ער רייך אַרבייט אַרבייט רייטוועלכעס ענטגענען צו קאַסטען, אונד פֿערו-כערטע דאַסס דער נייע האַנדעלספֿאַר-טראַג-ווערד ראַש צו שטאַנען קאַסטען ווערדען!

וויא פֿאַן אים ווענעדע מעלדעט פֿערהעסען נאָך טריפֿעט דער הייטע קאַזער אַס אַ אַפֿירל צום פֿערהאַלטענענענע קיינענענענע הייער אַרבייט לויט מיטגעהיילונג דער בערלינער „אַפֿט“ געהט ערפֿאַר, דאַסס דאָ געטוהער אין הייטע לאַנד ווערד אַנדרהויז זינען, פֿאַן ווייט ציאר ניכט, אַב דאָ שטאַרען הויך דאָ צוזאַמענעקונפֿט דער

„מאַנאַרבען“ אין ווענעדע, אָדער הויך דאָ אַרפֿע-גינג פֿערהאַרט אַנטווערדען, דאָ דער בעלישע צווישענפֿאַרלד אין דער „איראַפּאָליטישע פֿרעסע“ ערפֿאַרענענענע האַט, זאָ פֿעל איז אַרבייטענענענע, דאַסס פֿאַר „פֿאַרנאָרד“ וויא עס אין בערלין אַפֿענע-באַר פֿערהייטעט קרייענע ריישע אַרבייט, זיכט ען צושייבט.

בעקאַנטמלד ווירד 2250 גענערעלאַטע וואַהלען, אין דען פֿאַרזער פֿאַרשטאַנדס בערעקען וואָרדען אַרבייטענענענע געוואַהלט, צוויי נאַכוואַהלען מיסטען נאָך שטאַטפֿירדען. וויא דאָ פֿאַרזער בלאַטער מעלדען: וואָר-דען דאָ קאַרליסטען ביאָ טאַראַן הויך דאָ קאַנע-ליכען טרופֿען אַרבייט געטלאַנגען!

פֿאַרזער דאָ בערלינער פֿאַסט מעלדעט טעלעגראַפֿיש: עס ניכט קיינע קרענעספֿאַרמירא אין פֿאַרנאָרד, דאָ רעפֿעריננס, דאָ קאַסטען, דאָ שורנאַלע אונד דאַס פֿיבלישע דען דאַרן איינטיילע-טינג, דען פֿערהייטעט אַלס נאַהענענענע צו בע-טראַכטען אונד אַללעס צו פֿערישען, וואָס געאַר-נעט וואָרדען דען פֿערישען צו שטאַרען.

(אויס אַטאַלען) אין „שורף“ טרוג זיך אַס 5. ד. מ. אין פֿערהיינענע ערזיינעם צו אן דיעזעס מאַנע וואָרדען דאָ פֿאַרזער דעם הייענשטאַטפֿערהעטעס (געטעט) פֿאַר איסטער געטלאָסען! אונד דאָ דאַרף ביאָהער וואָהנענען ווען הרשפען פֿאַרנאָג אונד פֿאַרזער אין דאָ שטאַט ציעהען, זאָנערבאַר קלינגע עס, דאַסס נאָך דעמענאַט ווענענענענע (געטעט) אַרבייטענענענע אַלס געווענענענע דאַרטר זיך זיט 1500 זאָהרען הער, זיט דער ציט דעם דאַרף הערשענענע קאַזערס וואַנעס אַפֿט-טאַטאַ! - דעם ערזיינענע אַנעס אן דאָ אַלסע אַנטקראַטען, אַלס זע מאַעסאַט דער קאַזער דען גראַען עס... צום מאַרשען ערזיינענע, קאַם גראַפֿ-טאַ אונד רייכעטע דעם קאַזער דאַרף ווען האַט ליכעטען דאַנן אַב, דער קאַזער ערוועקענענע אַרבייט, עם גערייכט מיר צו גראַען פֿערינענע, זיאַ אַלס מאַרש בעפֿאַרדערט צו האַבען! - דאָך דער מאַרש ערוועקענענע, דעם פֿערינענע האַט מען זע מאַעסאַט שאַן אַנטקראַטען האָבען קאַנען! אין דאָ שטאַטפֿאַרעט טרוינס האַטען לאַנגעס טשאַן מיט „פֿערינענע“ דען אַרבייט-ליטען דיעזעס מענשענעכט צוקאַסטען לאַסטען קאַנען!

האַפֿליכע עראַינערונג!

נאַכדעם דער „יודישע פֿעסטער ללאיד“ נומערה צווייט אַל אַל וואָכעס נומ' לייך דען געעהר-טען לעוערן צוגעשטעללט ווירד, אונד בלאַס אים 50 קרי מערה אַלס ביאָ איינמאַליגע ערשיינען קאַסטעט: דער רעדאַקטאָר אַבער יעצט פֿאַר זאַמץ דרוקען, פֿאַפֿיער אונד פֿאַסטאַרקע דאַפֿעלעס צו אַרבייטענענענע אַרבייטענענענע, דעם פֿערינענע האַט: - זאָ ערוועקען וויר האַפֿליכע, ביאָ עטפֿאַנאָ דיעזעס בלאַטס פֿאַר דאָ פֿאַר-נעמערטאַן ערשייערן אונד דען קליינען בעטראַן

פאן סאבריקס מאסינג געווא-
שענען וואללען ווארדען אין דער אב-
געליפענען וואכע צירקא 60 צענטער אים פרייע
פאן 130-170 גולד. פירם אינלאנד פערקויפט.

לאמטאן-ציעהונגען פאם 10. אפריל.

א פ ע י :	77	82	88	78	45
ל י נ :	29	51	1	24	55

יין של פסח
ראטה: אונד וויסויגע של פסח בעסטע
קוואליטאט. פער מאס 50 קר. אין דער ווינהאנד-
לונד דעם

קליין & יוסטוס
Budapest, Dorotheagasse Nr. 11. (2-3.)

פסח צוקקער, קאפעע עמפעה
לען ביליגסט

יוסטמאן & מויטנער
Budapest, Rathausplatz zur Fortuna. (2-3.)

מצבות
ה. שטערנבערג
בודאפעסט.

לאנדשטאטע ארצישע הויז אונד וואלד-יאנסע
נומ' 8 (נירנאד האטעל הונגאריא.)

עמפיעהלט דין רייכהאלטיגעס לאנד
פאן ראטהען אונד וויסען מארימאר-
גראניט- אונד זאנדשטיין - מאנומענטען
עט טישפאלטען פיר קאפעעהויזער.
גענייגטע אויפמראגע ווערדען
שנעלד אונד ביליגסט בע
זארגט.

פערזאנליכע דעראקאר: הודיה הלוי בהרב מהר"י
נב"ר יאיר דעסיוער נ"י העיסטענער דער איבערזעצער
רש"י על התורה, זאיוא, "שולחן ערוך או"ח אונד אנדערע
מער. פסט. קאניסאטע נומ' 2 (2 שטאק) אים
"ארצישען הויז".

קלעזאמען: אימאליעווער ראסקלע
נייע גערישעטע ווארע 31-32.50 גולד. אונגארישער
לוצערנער 26-28.50 גולד. פראנצויזישער לוצערנער
40-39 גולד. מינדערע 34 גולדען.
מאראמאען: 4 גולדען פער געדע-אם
פערזיכטען מצענען.
צוועשען קען באטישע פאסט-ווארע נוסע
ווארדען מיט 15.25 גולד. מערישע צו 12-13 גולד.
אונגא. ווארדען מיט 12 גולדען פערקויפט.
ווייניג שטיין: האבנדיגע טראקענע ווארע
32-33 גולד. מינדערע 25-26 גולדען.
ראהערווע: 3-3.15 גולדען פער נעטא
82 וועינער פסוד.
האנדאמען: שהיים: ווארע 3-3.10
גולד. דאנאווארע 2.70 גולד. פער 60 וועינער פסוד.
ליינאמען: 11.50 גולדען פער 150 וועינער
פסוד צונוואקען.
צוועשען נוסע: 12-13.50 גולדען.
עשפארעטע: 15 גולדען.
וואכס: ראזעווער וואר דיעוע וואכע איינע קליינע
צופוהר אונד ווארדען פאם איסלאנדע צו 82-84 גולד.
פיר בעסטער קוואליטאט 96-97 גולד. בעצאלט.
פאריקא: אונגארישער פראפארטער 25
ביו 38 גולדען שאפטען 50 גולדען.
האניג: נעלישערטע 23-24 גולד. דאלמא-
טינער צו 22 גולד. פערקויפט. וואכסאקאני פעהלש נאניג.
פאשטאשע: הויזשע 14-15, וואלדאשע
14-15, בלייאשטיק 14-15 גולדען.
שפייטוס: נייע מעשה אדע 41 קר.
פירעקענאווארע 45 קר.
קאפעע: אונגארישע פרימא ווארע 24
גולד. פער קובעל.
פאללע: שוואכעס נעטאשט. שאפאללע
צירקא 5000 שטיק פערשידענע נאטטונען פערקויפט
אונד צוואר: היטשפאללע צו 3.40-4.20 גולדען
פער פאר, פערזיכטע אונד פערקויפט צו 130-138 גולדען.
ווענעבירנער 130-145 גולדען. באנאטער אונד וואלדאשע
140-152 גולד. אללעס פער 102 שטיק.
פעסטער שלאכטפיעהמארקט ביא
דעם אס 7 טענה. היטע אבנאחאלשענען וואכען מארקט
ווארדען פערקויפט 1800 אכטען דאס פאר פאן 130 ביו
225 גולדען. 370 קרע דאס פאר פאן 115-240 גולדען.
128 מעלק קרע דאס שטיק פאן 70-150 גולדען
רינדעלייש פער צענטער 2525-26 גולדען.

(שפעקריעסליך פערפאלגט) דער בארענאקאמ-
פאיר-אינהאבער, הונגא פאלאק" אים פליכטיג עוואר-
דען אונד ווידע ווענען פערזאנליכע נראטענער נעלד-
בעטראגע שפעקריעסליך פערפאלגט. דיא בוראם וואר-
דען בעהארדליך נעשפערט.
(אויס זעבענברגען) דיא איזראעל געמינדע
Bözödujfalú דערען מיטלעדער גראסענמייטער
אויס פאלמילען בעשטענען. דיא פאר ביינאנאע 6
יאהרען פאן דער סעקטע דער סאבאמדיאנער צום
ווענעטהום איבערפראטען, בעבאריבומיט איינע
מעמפלע צו בויען אונד דאס פאם ק. אונג. מיניס-
טעריאום דיא ערלויבניס ערהאלטען דיא געמינדע
מיטלעדער דאויד קאזאטש אונד יאזעק אטש
ענמוענען צו דרעפן. דאמיט דיא דען לאנדערען
דער אונגארישען קראנע צו דיעזעס צוועקע מילדע
ביאמראגע זאממעלן. נאך דען ביהעריגען אויס-
וויזען האבען דיעוע זאממלונגען דען בעסטען ער-
פאלג געהאבט.

געמריידע- אונד פראדוקטענמארקט.
געמריידע נעשפאלט: הויך שטאר-
קערעס אויסגעבאט אונד צוריק האלטען אונווער-
מיהלען אים קויפע. האבען ווענענפיינע איינע איי-
בוסע פאן 5 קר. ערלשטען. אויזאמקן לעצטערער
סאנע 45,000 צענטער. אללע אנדערע קארנער-
נאטטונגען אוינפראדערט פערסט -
מעהל ענשעפט, דאס מעהל אבערע נאטטונ-
געפאללען. 100 וועינער פסוד קאסטע מיט זאק ביו 0,
12 גולד. 60 קר. נוג' 1, 12 גולד. 10 קר. נוג' 11, 2 גולד.
60 קר. נוג' 3, 11 גולד. - קר. נוג' 4, 10 גולד. 20 קר.
נוג' 5, 8 גולדען 80 קר. - נוג' 7, 6 גולד. 30 קר. נוג' 7,
6 גולד. 40 קר. נוג' 5, 8 גולד. 50 קר. נוג' 5, 8 גולדען.
- קר. פינע קלייע 2 גולד. 70 קר. נאבע 2 גולד. 40 קר.
הילוענריכט: קראנע וויסע באהענען.
5.85-5.75 פאלינע 1.80 גולד. צוועינעל 6.42 פער
צאללענענער. ערבווען 5.75-7.75 גולד. לינען 8-6 גולד.
יע נאך קוואליטאט. פער נייען אסטערייכישען מעטען.
הוועביון 5.50 גולד. פער צאללענענער. מאהן ניייער
11, בלויער 14.25 ג. פער נייען אסטערייכישען מעטען.
וויקקען: 4.50-4.75 גולדען פער צאללענער.
ריבאל: דאפעלשטראפעניטעס 20 גולד. אים
גראנע 19.50-19 גולדען.
אונשליס: 27-28 גולדען.

מאלש צו 40 גולדען
קלאר צו 40
סס נענאס צו 40
אפנער צו 40
ווינערטענער צו 20 גולדען
וואלדשטיין צו 20
קענלעישט צו 10
וואלדשפאלאק צו 10
ספאטייליע צו 20
אינברוקערלאקע
וואלדשטיין לאקע צו 20 גולד.
קראקע לאקע
פירקען לאקע
אונגארישע פערזענלעך לאקע א
100 גולדען
דשא צו 50 גולדען
ווינער לאקע

קורה אונד ווערטהפאסיערען-טאבעללע פאם 10. אפריל.

fl. kr	מאליש צו 40 גולדען	fl. kr	קלאר צו 40	fl. kr	סס נענאס צו 40	fl. kr	אפנער צו 40	fl. kr	ווינערטענער צו 20 גולדען	fl. kr	וואלדשטיין צו 20	fl. kr	קענלעישט צו 10	fl. kr	וואלדשפאלאק צו 10	fl. kr	ספאטייליע צו 20	fl. kr	אינברוקערלאקע	fl. kr	וואלדשטיין לאקע צו 20 גולד.	fl. kr	קראקע לאקע	fl. kr	פירקען לאקע	fl. kr	אונגארישע פערזענלעך לאקע א	fl. kr	100 גולדען	fl. kr	דשא צו 50 גולדען	fl. kr	ווינער לאקע		
22	30	27	40	22	30	27	40	22	30	27	40	22	30	27	40	22	30	27	40	22	30	27	40	22	30	27	40	22	30	27	40	22	30	27	40
21	30	27	40	21	30	27	40	21	30	27	40	21	30	27	40	21	30	27	40	21	30	27	40	21	30	27	40	21	30	27	40	21	30	27	40
20	30	27	40	20	30	27	40	20	30	27	40	20	30	27	40	20	30	27	40	20	30	27	40	20	30	27	40	20	30	27	40	20	30	27	40
19	30	27	40	19	30	27	40	19	30	27	40	19	30	27	40	19	30	27	40	19	30	27	40	19	30	27	40	19	30	27	40	19	30	27	40
18	30	27	40	18	30	27	40	18	30	27	40	18	30	27	40	18	30	27	40	18	30	27	40	18	30	27	40	18	30	27	40	18	30	27	40
15	30	27	40	15	30	27	40	15	30	27	40	15	30	27	40	15	30	27	40	15	30	27	40	15	30	27	40	15	30	27	40	15	30	27	40
12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40
12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40	12	30	27	40
11	30	27	40	11	30	27	40	11	30	27	40	11	30	27	40	11	30	27	40	11	30	27	40	11	30	27	40	11	30	27	40	11	30	27	40
10	30	27	40	10	30	27	40	10	30	27	40	10	30	27	40	10	30	27	40	10	30	27	40	10	30	27	40	10	30	27	40	10	30	27	40
9	30	27	40	9	30	27	40	9	30	27	40	9	30	27	40	9	30	27	40	9	30	27	40	9	30	27	40	9	30	27	40	9	30	27	40
8	30	27	40	8	30	27	40	8	30	27	40	8	30	27	40	8	30	27	40	8	30	27	40	8	30	27	40	8	30	27	40	8	30	27	40
7	30	27	40	7	30	27	40	7	30	27	40	7	30	27	40	7	30	27	40	7	30	27	40	7	30	27	40	7	30	27	40	7	30	27	40
6	30	27	40	6	30	27	40	6	30	27	40	6	30	27	40	6	30	27	40	6	30	27	40	6	30	27	40	6	30	27	40	6	30	27	40
5	30	27	40	5	30	27	40	5	30	27	40	5	30	27	40	5	30	27	40	5	30	27	40	5	30	27	40	5	30	27	40	5	30	27	40
4	30	27	40	4	30	27	40	4	30	27	40	4	30	27	40	4	30	27	40	4	30	27	40	4	30	27	40	4	30	27	40	4	30	27	40
3	30	27	40	3	30	27	40	3	30	27	40	3	30	27	40	3	30	27	40	3	30	27	40	3	30	27	40	3	30	27	40	3	30	27	40
2	30	27	40	2	30	27	40	2	30	27	40	2	30	27	40	2	30	27	40	2	30	27	40	2	30	27	40	2	30	27	40	2	30	27	40
1	30	27	40	1	30	27	40	1	30	27	40	1	30	27	40	1	30	27	40	1	30	27	40	1	30	27	40	1	30	27	40	1	30	27	40
0	30	27	40	0	30	27	40	0	30	27	40	0	30	27	40	0	30	27	40	0	30	27	40	0	30	27	40	0	30	27	40	0	30	27	40

פונקטפרייז-טאבעללע.

per	Qualitäts-	סריכטע
Zoll-Ztr.	Gewicht.	
4.55-4.65	84	ווינען, באנאטער
4.70-4.80	85	"
4.85-4.90	86	"
4.90-5.00	87	"
5.00-5.10	88	"
5.10-5.15	89	"
4.65-4.70	84	טהיים
4.80-4.90	85	"
4.95-5.05	86	"
5.10-5.15	87	"
5.25-5.25	88	"
5.25-5.30	89	"
4.65-4.75	84	ווינענבורנער
4.85-4.95	85	"
5.00-5.05	86	"
5.15-5.25	87	"
5.25-5.30	88	"
5.30-5.40	89	"
3.50-3.60	80	קאין
3.70-3.80	72	נערישע מאלץ
2.50-2.60	72	פושטער
2.10-2.20	50	האפער
3.00-3.05	5	מעטע
2.90-3.00	צפער	קוקרוין באנאטער
3.00-3.10	75	אנדערע נאטטונג
		הירוע

ערט, אונטער דען שטיינענדיגן אונטערן בעפאנד זיך
אין 19 יאהרדיגע זינגער מאן, נאמענס מאָזעס רובין,
אויף דיעזען ציעלמען פראנקל אונד זיין ווייב לאָ!
דער געזאנגענער זינגער מענטש וואָללטען עבען אין דאָס
סוף, און דאָ האָבט שטאַטגעשלינגען, איינער-
מען, אַלס ביידעס אהרן דעמולבען נאכשליבען
פראַנקל'ס ווייב שטאַד אהרן און מעסער, פראַנקל
ועלבסט אבער אין געשפּיטעטעם שטעממאָווען
אינס הערן, זאָ דאָס דער געמאַכטע אייגענע
בליקליך געמאַכטע צו באַרען זאָנען, ביידע מאָר-
דער זינד איינגעצאָגען אונד וואַרמען גיין אויף איהר-
רען פּערדענעמען לאָהן!

(נידערגעבראנגט) דער שאַנע אָרט בלינדענ-
מאָרן (אין אָסטערייך) וואָלעבסט מעהר אלס
2000 איינזאהנער זיך בעפאַנדען, איז נאָר גאַנצ-
ליך נידערגעבראנגט. ווענע איינזאהנער דאָ אין
ארמזעליגען היטמען וואָהנען, נאָהמען אין איהרער
פּערצווייפּלונג איינען מיט, שמעללען איהן אויף
דאָ שטראַסע אונד שרייבען מיט קריידע-
הערנאָסט! רעסע!

(אויפהעבונג דער קלאַסער אין דיטשלאַנד.)
נאָך מעלעגראַפישער מעלדונג אים בערלין ווירד
דער געוועזענער וואָרף ווענען אויסהעבונג דער
קלאַסער נאָך דיעזע וואָבע אים אבגעארדענענע
היזע אייגעבראכט ווערען. נאָך דיעזעס געווענע
עמאָוואָרף ווירד דאָס פּערמאַנען דער קלאַסער
אונטער שטאַטליכען סקעוועסטער געשטעלעט.
דאָ פּערמאַטליכע וועלבסט מיטען גענען ועבס
מאַכטען איינפלאַזש ווערען.

(מאָרדערדיק אונד ועלבסטמאַרד) דער אין
דער „קאַנקאַרדיאָמאַטעסיהלעך“ ארס בעמאַסער
בעשאַפטיגט קעלעט' האָט פאַר איינען
יאהרען דאָ טאַכטער דעם אָנער מיניסטעריאל
רעכנינגסבעמאַטען פאַר גראָס געהאַרטעט.
דאָ פּריי אַרמטע פאַר קורצעס מיט איהרעם
מאַנע איינען קליינען שרייט פּעריעס דענווערען
אונד בליבע ביי איהרען עלטערן אין אָפּען פאַר-
געסטערן בענאָב זיך גראָס צו דען שווערערלעכער.
אונד וועבט זיך מיט זייער פּריי, דאָ ער צאָרט
ליך לעבעט, אויסצוהאַנען, ער פאַרדערטעט זאָ אויף,
אין זינע וואָהנען צוריקגעקערטען, אלס דאָ פּריי
דעם פּערצווייפּלונג איינערעט ער מיטשעלעט דער
וואָלוערס צווייט שיסעס נאָך איהר אב טראַף זאָ
יעדאָך נור אַס ארמע אונד האָט זאָ נור ליבעט פּער-
וואַרעט אלס ער זינע פּריי צו באַרען זינען
זאָה, פּיערעט ער אין נייען, דריטען שום נאָך זי
נעם קאַפּע אב, אונד בליבע מאָר.

(איבערשוועממנען) בייא „גאַרדנאַ“ אין
אבאָרע קאַמיטאַט איז דאָ הערנאַד אים דעם

אויפער געטרעמען אונד האָט דאָ געמינדע איבער-
שוועסט, דער שאַדען בעצאלעט זיך אויף צירקאַ
300.000 גולדען.

(דאָ פּעראַרביטען) וויא אים אללען מדי-
לען דעם פאַטערלאַנדעס בעריכטע ווירד, נעהט
דאָ פּריי אַרס אַרס אַרס אַרס אַרס אַרס אַרס אַרס
ראַש פאַן שטאַטען אונד דרעסען נאָכטע וואָבע
איבעראַל בעגענדיג ווערען! אַבער דען
שטאַנד דער ווייניגער זאָ אַרס אַרס אַרס אַרס
מאַן אללעמען נור גינסטעס, אונד ועלבסט דאָ
רעסע וואָס שיינט פאַן דען לעממען פּראַסען
ווענער געלעטען צו האַבען, אלס מאָן עבען צו
בעפּריכטען גלייבעט.

(פּיקטאָר עמאַנעל אן גראַף אַנדראַשי) קאַניג
פּיקטאָר עמאַנעל האָט דעם גראַפּען אַנדראַשי, דער
זיך דער אויסצייכונג דעם קאַניגליכען בעזעכעס צו
ערהיינען האַטעט, בייא זינעם לעממען בעזעכע און
ווענעדיג זיין פּאַרטראַט צום געשענקע געמאַכט.
דער קאַניג נענט דען גראַפּען קאַניג, ווייל דעם
גראַפּען אַנדראַשי אלס בעזעצער דעם אויסליעני-
שען האַכסטען אַרדענס דיעזעס טיטעל צוקאַמט.

(דער אינאַרטייע לאַנדעס בעמאַטען פּעראַרין)
היעלש אונטער פּאַרזיטן זי קענעללעניג פּלאַווי,
געווענענען מיניסטער פּראַדעמאַן איינע אויסשוי-
זינגען פּאַלענעדע געגענטשאַנדע וואַרדען דאָ בייא
פּערהאַנדעלעט: 1. אויסשרייבונג דער גענעראַלפּער-
זאַממלונג אַס 30 מיליאָן אבזעהאַלטען. 2. אבאָ-
דערויג דער שטאַטען, וועלכעס דאָ דאָ צו ער-
היילעט קאַמטע פּאַרזיטענע האָט. 3. בעריכט
דער פּעראַינסבעמאַטען איבער דאָ וויכטיגסטען
אַנגעלעגענהייטען דערזעלבען. 4. פּערישעדיגע אַנ-
טראַגע פאַן וויליס טאַמאַש פּיר אונטערשטימנע
צו גינסטען דער בעמאַטענזאָווען פּראַדעמאַן פּלאַווי
ווידעמעט בליך צו דעם צוועקע 10 גולדען, וועלכעס
שאַנען בייא פּיערעלע אויף שטאַטעס סקעקעטאָר
האַרן מיט עכענפאַלעס 10 גולדען פּאַלעטע הער-
מיט שלאָס דאָ זינגען מיט עליען צורויפּונג אויף
דען פּראַדעמאַן אונד עדהאַרד האָרן.

בלומענלעזע אויס תלמוד אונד מדרש

א י י א ל ט ע ר , ג י ל מ י ג ע ר ש ו ל ה
ש י י י

צו דען צייטען אלעקסאַנדערס דעם גראַסען
(אלכסנדר המוקד) טראַטען דאָ עניפּטער גענען
דאָ אויזאַרעליטען שטייטען אויף אונד מאַכטען
איהנען בייא דעם גראַסען וועלכעסעהררשער
אלעקסאַנדער איינען גראַסען פּראַצעס אנהאַנגען.
זאָ ערצוהאַלען איהם נאָסליך, וויא דאָ אויזאַרע-

לימען אים עניפּטען זינגען, אללע איהרע רייכטע-
מער און נאָלד, אונד זילבערשאַנצע מיטגעמאַמען
האַבען, אונד פּעראַנען נומערהר - דאָ זאָ אין
נאָנעס לאַנד אלס אייגענהייט בעזיטען אונד
רייך געוואָרען זינד, דיעס אונדערשטאַמט מיטגע-
נאָמענע פּערמאַנען צוריקגעשטעללען.

דער גראַסען פּירס פּעראַהל דען אויזאַרעלי-
מען איבער דיעזען איהרען אונדערשטאַמטען בעזיטען
רעכענשאַפט אבציגעבען.

דאָ אויזאַרעליטען ציטערטען אונד בעמאַטען
פאַר דעם מאַכטיגען אויסשפּרוד דעם גראַסען וועלע-
פּירסטען, אונד ערבאַטען זיך דרייט מאַנע בעדענק-
צייט, וואָס איהנען דער פּירס איינזאָללעט.

דיעזע פּעראַמטעלעטען זיך צו איינער בערא-
טהונג, מאָן דאָכטע נאָך אונד בעפאַרמטע זיך גע-
נעזיטען, וויא דען פּערהאַנדעלען וויא גימער ראַפּה
וואַר שטייער, דאָ זאָ זאָנעס בעפּריכטעמען, אויס
איהרעס לאַנדע פּעריאָנט צו ווערען.

דאָ ערהאַב זיך אין נאָני אונדערהאַלבעס
מאַנלייך, דאָס פּאַלל געברעכען אַס ליבע וואַר,
אויס אַס אללעווערענעמען געאַינגעט שיען, איינעם
„אלעקסאַנדער“ פּאַרזיטעללע צו ווערען!

דיעזע בורליגע אונד לאַמע מאַן זאַנעס:
מינע העררען! זיך אויסער פּירכט! לאַסט מיר
פאַר דען גראַסען פּירסטען טרעמען, אונד איהר
ווערדעט זעהן דאָס אַד אַד אַד מיט נאָממליכער
הילפע בעפּריינגען פּעריאָנטען ווערען!

פאַן שרעקען אונד פּעריאָנטען נידערה-
געבינט בעפּרייטע דאָ מאַנע געמינדע דיעזעס
מאַנע מיט דיעזער גראַסען פּעראַמטען אונד
וואַרעמען גיין צווישען פּירס אונד האַכענען דען
גיטען אויסנאַנג איהרער שטייטען זאַנעס.

אלס דער אויסערוואַהלעטע געמינדעפּערטער,
טער דעם גראַסען פּירסטען זיך פּאַרשטעללעט, דאָ
פּריי איהן אלעקסאַנדער: זאַנע מיר גיין! וואָהרדיך
קענט איהר אַד רעכטפּערטיגען, דאָס איהר דען
עניפּטען אונד גראַסען אויסגעבאַרמטע סומע ניכט
שולדיג זינד? - געה בן פּיסאַ - זאָ דיעס דער
מאַן - זאַנעס: „האַכסטער פּירסט! עס איז
וואַהר, וויא עס ליבט אויסזאָגען דער עניפּטער הייסט,
דאָס זיך אונד נאָלד אונד זילבער הערבאַרמטען,
אַלס וויא איינעס און גראַסען אַלעפּערטיקייט
עניפּטען פּעראַלעסען מיטען - דיעזע פּאַרדערויג
איז אויך גערעכט! אבער ווי בייסטען אַד אום
דאָ גערעכטיקייט אונד צוקאַמטען צו לאַסטען,
ווי האַבען אויף דאָ עניפּטער איינען אַלמטען
שולדיג זיין, דער ביז היינט נאָך ניכט בע-
צאַהלט אַזאָ!

אַלעקסאַנדער: ציינע מיר אַלזאָ דאָ שולד-
פּערישעריינג! אונד דער מאַן זאַנעס: דאָרמ, אַז

דער ריכטיג פאַר, נאָך ווענען איינעבליקען שאָן בליעב
ער יעדאָן שטעהען אונד זאַנעס: „יעצט אבער ביזט דאָ
געוויס שאָן מיר, אַד זעה דריס און“.

אַן וואָס זעהט איהרם, ר' מענדל, ריעף משהלע
געקראַנקט, „בין אַד ניכט אימער אום איין מאַר שריטס
אויך פּאַרזיט“?

„ניכט“ לאַכטע דער שטאַנדער, „נעהען ווי ווייסער“
אינע שפּרעקע דאַפּאָן זאַנעס מענדל אויס'ס נייע.
„אויך וועסט“ דרייף דאָ קאַנטס פאַר פּירדיקייט נאָר ניכט
ווייסער“.

דער קנאָבע ענפּענענעט ניכטס, אבער אין ווענען
איינען שטאַנדען צאָרענע שטאַנען, אונד אלס ווענען ער
דען בעשטלער איבערהערט האַטעט נינג ער נאָך ראַשער
פּאַראָן מענדעל בעפאַנד זיך אין גראַסער פּערהאַנדענען;
ער טרונד ועלבסט דאָ שולד און דיעזער האַרסטאָקקייט
דעם קינדעס, וויא זאַללעט ער איהן פאַן זינעס וואַהנע
צוריקבריינגען? ער זאָה קיינען אויסווען.

„אבער וואָס דאָ זיך דען מיט געוואַלט דאָ פּיס'
אַנעהען? ריעף ער ענדליך, אַד קאַנן זיך זאָ זיך ניכט -
מיטגעמען.
„ר' מענדעל!“ שריע דער קנאָבע אויס דער פּעלע
ווינער זעלעך.
דער שטאַנדער ערשטאַק איבער דיעזען געוואַלדאַמען
אוישפּרייט דעם קינדעס: ער בעדעקעט זיך שאַמפּאַלל
דאָס אַנטליכען ער זייפּצעט אונד שפּאַהנעט, אלס לאַגע
איהם איין אונדערהייטעס פּעריכטען אויף דער זעלע
(פּאַרזעצונג פּאַלעס)

„אַלזאָ לעב וואָהל, משהלע אונד פּערינס דינע מוסטער
ניכט“ -

עס וואַר, אלס וואָללעט זאָ אין דיעזעס פּאַרזיטעלע
איינער שיינבאַרען פּרענענע דאָ אייסט קאַמטענע וואַהר-
האַפּטע בעקלאַנגען, דאָס אויס איינעס פאַן דען ראַסוועלן,
דאָ דאָס מוסטערענין אויסליענעט, ווער וויל זאָ רייטען?

„אַלזאָ אויף סוכות קאַמטע דאָ געוויס, ריעף דער
ראַנדאַר אים פּאַרזענען, „בלייב מיר זאָ ניכט אויס“
„לאַסט איהן ניכט צו ווייס נעהען, ר' מענדל“
פּליסטערעט דאָ ראַנדאַרין דעם בעשטלער צו, דאַנן וואַהר,
טע זאָ זיך אויס, פאַטער אונד מוסטער שיעדען: דאָס
קינד טהאַט איינע שריטעס פּאַרזיטען, אבער ניכט נאָך
דער היימאַט.

מיטטען אין דיעזעס בילדע שטאַנד דער שטאַנדער,
אומשליסען, וואָס ער טרונד זאַלע -

איינע וויילע נינג מענדעל נעבען דעם קנאָבען פּאַרזיט,
אַלס שטימטע זען בליקליך דען פּאַסטען היינעלאָן איין,
אונד זעהט איהם דעם שיינען געפאַרענען ווינער גראַסען
וואַנדערענען, משהלע שריטעס ריכטיג פּאַרזיטען, וויא זאָ
ווייסער אויף דער שטאַטעס פּאַרזיטען, האַטעט אין
קיהלעך לויטענען דאָ לעצטע שטאַנען געקראַנקט, דאָ
איהם דאָס שיינען דער מוסטער אינס איינע נעוועהס האַטעט.
נאָכדעם זאָ אַיינע פּיערעלעשטונדע נענאַנען, פּראַנעט
מענדעל אַד געבנען.

„ביזט דאָ מיר, משהלע?
אויך שטייט קיים, ר' מענדעל“ -
דער שטאַנדער זאַנעס קיין וואָס: זאָ שריטען וויי-

אַמען אום דען קאַפּ דעם קינדעס אונד זאַנעס וועמיסיהניג
מיט משהלע ניכט איינמאַל דער מוסטער האַטעט דאָ עס
נענאַנט, וואָ דאָ היין ווילסט“

„אויך וואַר זאָ ווינער נעקאַטען“ מינעס משהלע
ווענען וויי מיט דעם אויסציינען וואַרען פּעריטען געוואַרען.
דער ראַנדאַר לאַכטע בייא דיעזער אַנטוואַרס נאָך
אַנבאַרנינער.

„לאַס איהן נעהן, ראַכעל“ זאַנעס ער, „וואָס ווילסט
דאָ איהן אויסהאַלפּען, מיין לעבעוואָהל האָט ער אונד
וואַרעס ניכט ער זאַל זיך אין ריען וועלע פּערינען, פּיעל
זענען אויף דען ווען אונד ווענען דאָ צוריקקאַמטעס ברינג
מיר וואָס מיט“

דאָכיאָ נאָכ ער דעם בעשטלער אונד דער מוסטער
איינעס פּיערעדייטערען ווינען, דער זאָ פּיעל היינט אלס
לאַסט איהן נור נעהען, מיר אויס ניכט כאַנעט פּאַר אויף,
דאָ מוסטער אבער אומשלאָס איהר קינד ענעט אונד פּעס-
טער, אלס זאַללעט עס ווערען פּאַרש פאַן איהר: דעם
בעשטלער שטאַנד שטראַכלאָן אונד טיעפּווינגענע בייא דיע
זער זאָנערטאַרען זענען.

דער ראַנדאַר האַלבאַנוויליג איבער דאָ עניפּטע נע-
צאַנענע היינעלעס משהלעס, זאַנעס פּערינענע צו ווינער
פּריי: אונד יעצט מאַך קיינע פּאַסטען אונד לאַס איהן
נעהן, לעב וואָהל, משהלע, אויך דענען, דאָ ביזט אויף
סוכות ווערען צוריק?
דאָ ראַנדאַרין נאָ איהרעס קינדע נאָך דען לעצטען
קוס, דאַנן נאָך איינען אונד ווערען דען אַללעלעכטעס
דאַן, זאַנעס וויא מיט איינעם איינערהייטען לאַכעלן:

הועבר מיטמלעם פאסט און ווייזונג ניטנסט
זענען צו וואלען אן דא רעדאקטאן.

אלע יודאייניגען העררען פראנומע
ראנטען וועלכע ביזער אינזער בלאטס בעצאגען
האבען זאויא איד דא נייא איינזעטענען ער
האלטען פאן אונס אלס "צייכען דער פער-
ערוניג" גראמט צוגעזענעם איינע אינזער
נאכטשעהנדיגע מיטעל ערשיינענע ציטישערס:

"איין ווארט צו זיינער צייט"
אים אינזערעסעס דעם געזאממען איד. פאלקס
צור בעזיינענע אללער שטייגקייטען אונד בע-
גרינגע איינע עויג הייערדיגע פרייענס און או-
ראעל, פערפאסט פאן איינע בעריהמטע טהעא-
לאגען, דיעזע ציטישע האט אים אונד אונד אונד
לאנדע גראמט איינזעטעס בעמאכט, אונד ווירד זיין
אין אללען שפראכען איבערזעצט ערשיינען.

מיטטיילונגען אויס נאדו אונד פערנע.

(נאכאמגענווערטה) הערר יאקאב ווייס רע
גאלענפאכטער אין ניעק פיערטע דיעזער טאגע
דאס ברוח-מילה-פעסט איינעם נייאגעבאריגען זא-
נעם. בייא דיעזער געלעגנהייט פעראנטשאלטעטע
הערר לינק, נאטאר אים "איפאלשאנ" ניכט
נור איינע זאממלונג צור אינזערשטיגענע איבער-
ווייזונג זיינער געמינדע, זאגערען ער איבעט צוגליד
נאך און דבר טוב אינדעם ער הויך זיינע פיר
שפראכע בעווייזקע, דאס דא אנוועזנען נאסטע
איד מילדע שפענדען צום אנקויפע אינזער זיבער-
נען, ווי לספר בערימיוויליגסט פערבאפאלטען!
דעם וואקערען מאנגע רייען וויר צו: יהיה די
אמנה!

(איסטאצ) אים דינא פאלדוואר ווירד גע-
מערטע דאסם דא ריעדע אפאטאם איינע
שטורמביאפאל אלל אינגעלאסטענע הייערקייט
הערפאגערדיגע האט מאן ריכטענע פאלגענדיגע
אונגארשע דעפעסע אן אידן: וויר ערויבען זא
אונס פאסווענדיגע אידע שטענבארע פאטא-
גראפיע צו זענען, דא וויר אים דאנק פיר אידע
אם מען געהאלטען אינזערשליכע ריעדע בע-
שלאסטען האבען דען גראסען וואלע אונזערעם
געמיינעדיגעס מיט אידעם, דאס צו ציערען
אכטונגפאלל דיא העוועג זיינע איבערלעגען.

(אין זעלבענער פראגעס) אין אפען וואהנע
איינע אלטע פרויא, וועלכע אין איינעם הייז האט
מע דאס אויף 8000 גולדען געשאטט וואר, דא זא
אבער אלטערשייבע וועגען דען רעסט אידער
מאנע אין רוהע פערלעבען וואללטע, מאכט זא
איינעס מאנעס מיט איינע בעקאנטען העררען ב
אין שריפטליכעם איבעראיינאקסטען ער מאנע

אידר 20 גולדען מאנאטליך צור פערשערעניג געבען
וויא איד דא בעגראבניקאסטען ווי דא געהאריג
דעקקען! דאנן נאך אידערעס טאדע דאס הייז
דאפיר ערבען ווירד! הערר ב וויליגע דאס אין
אונד נאב אידר איד פיקטליך 20 גולדען מאנאט
ליך הויך פאללע פניף יאהרע. אינזעטען אבער
מאכטע אבינע הייפעררא איד מיט איינע אנדערען
נימען בעקאנטען איינע איהנדל לויטערדען פער-
טראג, איד דער אנדערע הערר נאב אידר 20 גולד.
מאנאטליך הויך איינע יאהרע, קורעלך ניג דא
היינזייא מיט טאדע אב ביידע העררען אילטען
זיך זיין דא בעגראבניקאסטען אויף דאס פאלל
ווערנדיגע העררען ענטשקענען - אלס זיין אין
שטריט צווישען ביידען ענטשטאנד, וויר נימענער
דער איינענטימער דעם הייזעס ווין זאלל, קאם דער
געגענטשאנד צור געריכטשעהנדיגהייט, ווא מאן
זעהר בעקערדיג אויט צו ערפאהרען: וויר דער
הערר אים הייזעס אויט!! וויר ווערדען עס ווינעצייט
מיטטיילען.

(פאלקספעסט אין צארא) וויא וויר בערייט
געמערטע האט דא שטארט צארא דאס מאגליכ
סטע געהאן, אים דא אנוועזנדיג דעם מאנא-
בען אין דער ווירדיגסטען ווייזע צו פיערען - מאן
פעראנטשאלטעטע אס עקסערצירפאלטען אין גרא-
סעם פאלקספעסט צו וועלכעם דא לאנדליכע
איים דען אומלעגנדיגען ארטהאפטען געלאדען
ווארען געען 12,000 פיערען אונד פיערען אין
אידערען מאלערישען נאטאנאליסטישען, דא ריע-
זענאפטען מאנגער, זאויא דא האכשטאממענע,
בייטישליכענע בורשען, האטמען זיך אים דא
ווינעפאסטער אונד אים האבלאדערנדיגע פיערע, אן
וועלכען שאפע אס שפיעטע געבראטען ווארדען.
געלאגערט געווען! אידר ערשינע דער קאזער,
פערזוהלעט ניר קריצע גייט אויף דען אהם בערי-
מטען שטראגע, טראט דאן אינזער דא איינעל-
נען גרופען אונד בעמאכטעטע דען דאלפאטי-
שען נאטאנאליסטישען זע מיטעשטאט ריעדעטע איד
מעהרערע ליטע טהיילען אין סלאווישער, טהיילע
אין אטאלישער שפראכע אן דא ליטע אנט-
ווארטעטען גאנץ אינזעצוויינען אונד פערזוכטען
דאס געשפראך צו פערלאנגערען, דא מעננע ווארדע
איבעראים ענטשקען, דא אלטען ליטע וויינען
פאר פריידע אונד ריעען אינאויפהארליך: עס לעבע
דער קאזער!!

(דער וועבער וועכעל-שטיבען אינאבאכער)
היינא פאלק (דו פארניע נעמען) וועלכער - וויא
ביזער נאכגעוועזען 15,000 גולדען אונזערשלא-
נען אונד פליכטען ווארדע - איז בערייט פער-
האפטעט ווארדען, מאן פאנד אידן אין דער וואהנע
זיינעם בודערע פערשטעקטע.

(פערבאטענע לקאר פארבאקען) אין אפען
ווארדע בייא איינען בראנטווייג-ברענערייען לי-
קארע צו ערשיינען פערבאטען, וועלכע אויף אונ-
טערזוכען דעם פראפעסאטס בלאט זיך ערוועזען
האבען, דאס זי פאטאטק מ'ס געמאט פ
ען פאן ארועניק אונד בלווייערע פערמגעניגט
אונד געפארבט ווארען, מאן ווירד פאן מיניסטרויס
פאן זיין אן שטרענגע אונטערזוכונגען האלטען -
ווער זיינע געווינדיגשע געשטימט וויססען ווילל פער-
מידע שטרענג דען געטאס אללער לקארע אונד גע-
פארבערע ניסטער געטאס.

(אין פראגעס דעם באראן ראטהשילד) מאכט
אין וויינע פאל פאן זיך רעדען, דער בעקאנטע ציי-
נער, "קליטש" ערויכטע נאך אבעלבען דעם אלטען
באראן דען ווינען ראטהשילד אים דא פאטאטק-
פיע דעם זעליגען פאטערס, ער מאכטע עס אין
זיין בלאטס אבערזוכען לאסטען, מאן ווילליגט אהם
דיעס אויף, וועגען וואקען שפאטער איבערשקטע
הערר קליטש דעם ווינען באראן אין גראסעס
א האלבע מאל דע, ווערעס אויסגעצייכעט
געראפען וואר, פיר דיעזעס קונסטשטיקען שיקטע
ער צוגליד דא רעכענע אויף 14,000 גולדען אין.
דיעזע סוממע ווילל זיין הערר ראטהשילד דורכאיים
ניכט צארהלען, דא ער עס נאכט בעהאנדעלט אונד
בעשטעללט האבען, דעם באראן לאסט זיך שאנד
העריבא 4000 גולדען אן קליטש צו זענען;
וועלכע אבער פאן דעמעלבען ניכט אונגעמאטען
ווערדען זיין ווירד אין שיעסגעליכעס דעם שטרייטע
אין ענדע מאכען.

(דא קאזערזיינע נאך ארבע) זע מאיעס
טאט דער קאני אויט נאך גאנץ ווואנער פאהרט
אס 13 אפיר, 71 אידר אין "אביע" אונזערקאסטען;
ווארדע זעהר פערטליך עמפאנגען, ער בעוויינגט
דא דאקטורע זאדאן דא שולען אונד דאס גע-
מינדרהייט וואועלכעס דער קאני דא עמפאנגען
רעדען דער שטארטשע פערטענע ענטגענונגען
אונד רויטע דאן פאן דארט נאך "אנא" אב

(עיס טרינקשטיבע דעם קאניס) אלס זע
מאיעסטאט אינזער קאני בייס פערסטאחלע אין
ווערעדיג דען טרינקשפויך פאללענדיגע, ענטגענען
דעם האפאטשטיבער (סטענאנארישען) דער דען
טאסט איינציינען וואללטע איינע ווארטע, מאן
ערויכטע דען קאני, ער מאנע וועלכעס דען טרינק-
שפויך איינציינען, ווא דער קאני מיט ערעניגע
טראט, פארטאד עמאנעל בעוואהרטע זיך אויף! דאס
וויכטיגע שריפטשטיק פיר לאנגע צייטען.

(וואס מאן אללעס הארען מיט) אין קלויזען
בירג פעראייבע אין יודישער טיילער פראנקל
אונד זיין ווייב איינע שרעקליכע מארדשאהט! הארט
ווארדע אס דיעזעס איינע איד, האכצייט געש-

דער ראנדאר (דארפפאכטער) אונד זיינע קינדער.

(4-טע פארמעצונג)

משהלע בליקטע ניכט הויך, ער ניג בינאדער ריקק
געווארטענען אס, וואהרענד מענדל אהן אן דער האנד
פארפאצן, דא ביינען קערטען פאן דען פערדען היים,
זיא גריפטען דען קנאבען אונד וויינען פערמען בענלישער-
דא קאם אידר האני, אונזער באלדיגע בעקאנטען אויף
איינעם פערדע הער פראשטערס, דאס אן דען פלונג גע-
שפאנט וואר, ער היעלט איינען פרישען צווייג אין דער
האנד, דער איהם שפאטע דער פיישע דיענטע אלס אהן
משהלע וואר, לאכעלעט ער פאר זיך הויך, ער האסטע קיינען
צווייג אבערנאכען!

אין משהלען ערנסט קאמען ווא נאך הויס.
דא גראפע פאהרט.

אס פאלגענדען טאנע פערליעס דער שווארדער דאס
הוי, אום זיך אויף דען ווען צו בענעבען, ער טרונ איינע
דיקען שפאכ און דער האנד אונד אום דען שטעקקען אין
ארמעליגעס בינדעל געשלונגען, דאס זיינע ווענען האב
וועליקייטען ענדהיעלס, ווא ער דא שוועללע איבערשראט,
קיפט ער אנדאכטין דא מוזה, דער ראנדאר אונד זיינע
פרווא נאכען איהם בוי צום הוזהאך דאס נעליעס.
"פערנעס גור ניכט אויף דאס זאקקעל ער" פאן
ירושלים, זאנע דער ראנדאר, "מאן קריענט דאס ניכט
אללע פאנ".

איד פיעניס ענדער אויף מיר, ענטגענעטע דער
בעטלער מיט טיעפער ווירונג.

ר' שמואל וואלפע שאן אינס הויז צוריק, דא
ריעף דא אנדארין: משהלע, ווא ביזט דו? לאס זיך צו
ניסער לעפעס נאך פאן ר' מענדל בענען.

אבער משהלע קאם אויף פערמאלינגען רוסען ניכט,
דא ניג דא אנדארין, אין איהרעם פערטעליכען געהילע
יעדען זענען, דער אידר קינד פילע, נען אטאטס,
וועלכעס אינס הויז, אים נאך דעם קנאבען צו ווערען, זיא
קאם אבער מיט בעקומענער מינע ווערדע צוריק.
"איד פיר אהן ניכט" שפראך זיא, אונד לאס איד
ניכט פארט, ר' מענדעל, בוי אהר מין משהלע בענענט
האכט מיט אהן וואקען געהען".
דער שווארדער ווארענעט געוולדיג, אבער פאן דעם
קנאבען ערשינע קיינע שוור.

"האלט אהן ניכט אויף, ראכעל, זאנע דער ראנדאר,
ר' מענדל האט איינען ווייטען ווען פאר זיך אויף
ירושלים אום קיין שפונג.

"איד, לאס איהם יא מינע בעסטע כוכה צוריקק"
מינע דער בעטלער.
"ניין, ניין", זאנע דא ראנדארין קאפשיטעלער,
"איד, לאס איהם מיט קיינעם שרייט פארט, ר' מענדל,
מין משהלע מוס געבענטש ווערדען" ווא בענאן אייס
נייע דען נאמען דעם קינדעס אונד זא איישרי צו ריען,
אלס שטינדע דאס לויק איהרעס קינדעס אויף דעם שפיעלע
אונד קענע ניר דורך דאס אנדארטליכע דעם שווארדערס
געווענער ווערדען.

"מאך קיינע קאמערע", זאנע דער ראנדאר מיט
איינעם אונזערליכען לאכען, מאכט זיך איינער ווערען,
קאנען ער זיך פאס לאכען ניכט ענדהאלטען.
מינעס רוא, דאס לינעס מיר איהן, זאנע ראכעל
האלבלייזע, וויר איבער איינע כוכה לאכען קאנן, דען
לאס איד נען אויסשטאפטען.

ווארענדעט יאר דער ראנדאר מיט מענדעל איינע
שייטע ווישער גענאנגען, אונד וויא ער אום דא עקע
דעם הייזעס נאך, ווא גלייך דא שטראסט אנאנגען, ריעף
ער מיט איינעס מאל: "בויא מין לעבען דאס שפעט יא
אונזער משהלע".

"ווא ווא?" פראנטע דא ראנדארין, דא אויף ריעזען
רף נאדער געקאמען וואר.

משהלע שאטער שטאנען שריפטע פאן וויינען עלשער,
אלס זיא נאדער קאמען, מיסטען זיא איבער דען אויסגע
דעם קנאבען בינאדער לאכען, ער טרונ איינען שטעקקען
אין דער האנד אונד אום דען נאקען אין קלויזעס בינדעלכען
געשלונגען, איין ווינענעס אכבילר דעם שווארדערס.

"וואס איהם דיר דען געשעהן, משהלע", ריעף דא
מישטער, בעאנעמטע לעכאלער, ווא ווילשט דו? ווא
זיעהסט יא איהם אלס מאכטעסט דו אויף דו וואנער
נעקן".

"איד, ווילל מיט ר' מענדל נאך ירושלים", זאנע
דער קנאבען טאנע פערלעגענדיג.
"נאך ירושלים? שיע דער ראנדאר אונד לאכעט זא
אונבענדיג, אלס האסטע משהלע געראצען אין דען היס-
מעל שפאצירען וואללען, דא מוסטער שלונ אהרע ביידע